CODZIENNA

Ner 268. ROK 1833. PIĄTEK 11 PAŹDZIERN:

Pismo to wychodzi codzień oprócz świąt uroczystych, w drukarni ST. GIESZKOWSKIEGO.

PRENUMERATA
Kwartalna.......złp. 12
Miesięczna...... „ 5

Jutro Maxymiliana B.

Gazeta Krakowska

OBSERWACYE METEOROLOGICZNE
Barometr zredukowany na 0° Reaumura.

Dzien godzina	Barometr na 00 0,	Therm:	Higrómetr	Wiatr	Stan Atmosf.	UWAGI.
7 27	„ 7, 337	-- 5,2	+ 0.3	Pn. wschodni słaby	Chmury	
12	„ 7, 961	÷ 10,8	1,6	„ „	Pochmurno	
10 1	„ 8, 174	÷ 10,5	0 5	„ średni	Pogoda z chmurami	
9	„ 8, 381	+ 7.6	+ 3,7	Zaden	Pochmurno	

Część Nieurzędowa.

WIADOMOŚCI Z OSTATNIEY POCZTY.

ANGLIA.

Londyn 1 Października.

Dzienniki tuteysze zawierają z Lizbony wiadomości niepewne i po większey części jedne drugim przeciwne po dzień 19 września. Obie strony zastają w dawnych stanowiskach, mimo bitwy która miała zayść dnia 14, jak donoszą dzienniki liberalne, ze szkodą miguelistów.

Okręt parowy Don Pedra zwany *Hrabina Pembrok* przywiózł tu d. 28 z. m. depesze z Lizbony. Utrzymują o nim że w 24 godzinach wypłynął z tamtąd po okręcie *Echo*, i znaydują uderzającém takowe wyprawienie dwóch okrętów tuż jednego po drugim. Wskutku tego rozchodzi się tu pogłoska, że Don Pedro prosi natarczywie o pomoc rządu angielskiego i obowiązuje sie do naywiększych natomiast ofiar dla Anglii. W tychże depeszach miano się oraz użalać na nieprzezorność tych, którzy tak zawcześnie dali puścić się Donie Maryi do Lizbony.

Dzienniki torysowskie ciągle utrzymują, że położenie D. Pedra codzień staje się krytycznieyszém i bliski zapowiadają mu upadek. *(G. P. S.)*

FRANCYA

Paryż 30 Września.

Jego Królewska Mość pracował dziś z prezesem rady ministrów i z ministrem spraw zagranicznych poczem udzielił prywatne posłuchanie xięciu Talleyrand, które trwało przeszło godzinę. Xiąże ten przybył tu na krótki czas z Londynu.

W Portugalii niezaszło nic stanowczego. Gazeta Codzienna zawiera już warunki żądaney kapitulacyi przez konstytucyonistów, przesłane jakoby marszałkowi Bourmont za pośrednictwem posła angielskiego od D. Pedra, i odpowiedź ze strony marszałka. Atoli inne dzienniki podają autentyczność takowey za wątpliwą.

Dziennik *Trybuna* skazany niedawno, jak wiadomo, na 20,000 franków kary, zawiera pismo jednego z tuteyszych wyborców P. Sardo przeciw ministrom w nayzapalczywszych wyrazach ułożone, gdzie mię-

dzy innemi tak mówi: »Oświadczam, że jeśli ministrowie, jako przestępcy konstytucyjni, do dnia 15. października z kraju wypędzeni niebędą, i jeśli majątki ich osobiste na zabezpieczenie zwrotu użytych przez nich summ w brew zezwoleniu izb zasekwestrowane niezostaną, żadnych podatków płacić odtąd niebędę.»—

(G. P. S.)

WIADOMOŚCI Z DAWNIEYSZYCH POCZT,

AUSTRYA

Wiedeń 23 *Września.*

Pod Turas w Morawii, zgromadza się liczny korpus woyska, celem wykonania wielkich obrotów wojennych.

Głośno tu mówią o zamierzoném zaprowadzeniu związku krajów włoskich, pod zwierzchniczą władzą Austryi, z którego względu nasz Cesarz przybrać ma tytuł odpowiedni tey godności, jak mówią zachowawcy *(Conservatore).* Podobnem jest do prawdy, że ten przedmiot jest jednym z głównych, nad którym teraz narady gabinetowe trwają.

(G. P. N.)

PORTUGALLIA

Lizbona 14 *Września.*

Dzisieyszy numer rządowey gazety *Chronica Constitutional*, donosi o uznaniu rządu Donny Maryi II. przez Francyą i Szwecyą. Taż gazeta pisze: Jeneralny intendent policyi miał zaszczyt, J. C. Mości xięciu Braganzy, rejentowi w imieniu królowey przedłożyż drukowaną odezwę Don Miguela, znalezioną upewnego Hiszpana z prowincyi. J. C. Mość celam udowodnienia jak wielkie zaufanie w mieszkańcach stolicy pokłada i bezwarunkowo na ich wierność liczy, polecił wymienioną odezwę w całey jey obszerności umieścić w kronice konstytucyjney.

(G. W.)

ANGLIA

Londyn 21 *Września.*

Królewsko Pruski tajny radca Gräfe odjechał ztąd do Paryża.

Lord Palmerston pracuje często do godziny 3ciej po północy w swem biórze, a rzadko przeydzie dzień, aby nie otrzymał od dwóch lub trzech obcych dyplomatów odwiedzin i nie odbył z niemiż konferencyi:

Oto jest proklamacya Don Miguela którą Don Pedro w Kronice Konstytucyiney umieścić kazał: »Mieszkańcy Lizbony i iey okolic! Nielękaycie się żadnych krzywd, otoczony wierną armią i tysiącami dobrych poddanych, którzy mi towarzyszą, znayduję się pomiędzy wami; albowiem moje oycowskie serce nie mogło przenieść, ani na chwilę zwłoki, gdy idzie o wasze oswobodzenie. Byliście teraz sami świadkami skutków, zapowiedzianey wam i gwałtownie narzuconey swobody buntowników; nie towarzyszy iey naymnieysza prawość ani cień prawa, okrutne zbrodnie, mordy, zgwałcenia i podpalania, są oném obiecaném wam szczęściem.— Ale też podobncyh barbarzyńskich czynów, oczekiwać można było od fakcyi, która nieuznaje żadney inney zasady, oprócz burzenia, niszczenia, rabowania kościołów, rozlewu krwi, i nadwyrężenia wszelkich praw zabezpieczonych przez nasze kościelne i krajowe ustawy. Mieszkańcy Lizbony! chociaż mi okoliczności niedozwalają dać wam tey opieki, na jaką wasza wierność zasługuje, i któraby wasze szczęście zabezpieczyć mogła, przecież moja niezłomna sprawiedliwość umie rozeznać skutki przynaglającego ucisku i dobrowolnego obłąkania. Wybaczam wszystkim, którzy albo przez słabość umysłu, złą doradę lub uwiedzenie, poszli za śladem buntu. Zostawię ich w posiadaniu własności jeżeli niezwłocznie przybędą do mnie i dadzą niezawodne dowody, iż chętnie swą nędzną opuścili fakcyą. Lecz także będę nieubłaganym w prawnem ukaraniu tych wszystkich, którzy zapamiętale trwać będą w wykonaniu przewrotnych i bezpieczeństwa kraju zagrażających zasad. Nie macie się czego obawiać; moje waleczne i wierne woysko posuwa się w naylepszym porządku i karności; zapał tegoż nie wypływa z zemsty lub namiętności, i udowodniać będzie tylko przez swoje męztwo, moje sprawiedliwe prawa do tronu. Czas zatem, abyście swoiem cierpieniom koniec położyli. Ja będąc prawym waszym królem, gotów jestem zerwać wasze kaydany, a moje woysko działać tylko będzie przeciw nędznikom, którzy was tchórzostwem napawają, i którzy na drodze niesprawiedliwości i hańby postępują. Biegnijcie więc do mnie, jak na dobrych wiernych i poddanych przynależy, a niezawodnie uratujemy za pomocą Opatrzności, ołtarz naszego

Boga i tron naszego prawego króla; okażemy przeto światu przykład prawdziwego heroizmu i cnoty, którą ciągle i zaszczytnie utrzymywać potrafiliśmy.«— Dan w naszym palacu w Montechipue dnia 2 Września 1833r.

(podpisano:) *Ja król.*

(G. P. S.)

FRANCYA

Paryż 21 Września.

Minister woyny ma zamiar udać się do Compiegne dnia 25 t. m. gdzie chce bydź osobiście przytomnym obrotom woyskowym, a dnia 27 t. m. powróci znowu do Paryża. Mianowana przez króla kommissya do rozdzielenia owych 380,000 franków, przeznaczonych dla osób, które z powodów politycznych, za czasów restauracyi osądzone były, ukończyła tak dalece swoje prace, iż teraz ogólne zasady, według których postąpiono bydź ma przy rozdawaniu tegoż wynagrodzenia, już są postanowione.

Utrzymują tu powszechnie, iż nietylko nasz, lecz także poseł austryacki protestowali przeciwko podróży xiężney Berry do Pragi, i że stanowcze wydano rozkazy, aby nie przekraczała granic państw rzymskich.

Rząd miał poczynić odkrycia, iż karliści dla tego tak gorliwie wspierają Don Miguela, że tuszą sobie, iż po pomyślnem dla tegoż zakończeniu woyny domowey w Portugalii, będą mogli bydź wspierani przez niego w swych projektach w zachodniey Francyi, a tem samem wprowadzić na tron młodego pretendenta. Ciągle poruszenia szuanów w tych okolicach, dowodzą dostatecznie że ą ożywieni tą nadzieją. Władze ze swey strony zarządzają wszelkie środki ostrożności.

Minister woyny wydał rozkaz wszystkim jenerałom, którzy niedawno otrzymali dowództwo woyska, aby d. 1 października znaydowali się w swych mieyscach.

Według wiadomości z Włoch, znowu wiele osób aresztowano, szczególnie adwokatów, notaryuszów, lekarzy i t. d. Porto Ferajo na wyspie Elbie ma bydź przeznaczone jako mieysce wygnania dla osób, które na wygnanie skazane zostaną.

Donoszą z Algieru: »Kommissya znayduje się u nas od dwoch tygodni. Kommendant marynarki, jenerał Avisart, mer Algieru w towarzystwie Maurów i żydów, członków municypalności, kadych i rabinów, przyjmowali kommissyą przed bramą francuzką, która pomiędzy podwóynemi szeregami woyska udała się do miasta, i powitana była wystrzałami z dział. Z wielkiem natężeniem oczekujemy teraz co się daley stanie. Dotąd trudni się jeszcze kommissya, tylko samemi przygotowawczemi pracami, uczyniono tylko ustnie zaspokajające zapewnienie, że osada ta nie będzie odstąpioną.

Onegdy akademija lekarska wydała pewnemu młodemu Egipcyaninowi dyplom doktorski.— Ten Egipcyanin był tu przez vicekróla Egiptu na nauki przysłany.

Coraz bardziey wzrasta przekonanie, że marszałek Bourmont, chociaż zręcznie dotąd manewrował i przyprowadził z sobą wielu dobrych officerów, Lizbony wziąść nie może. (?) Don Pedro liczy wprawdzie mniey żołnierzy niż Don Miguel osobliwie Portugalczyków zupełnie pod wpływem duchowieństwa zostających; Lizbona ma wprawdzie małą załogę, ale te małe siły właśnie świadczą, że jako Oporto, tak i Lizbona ani myśli o poddaniu. Inaczey, strzeżona przez garstkę żołnierzy, natychmiast ludność oświadczyłaby się za Don Miguelem, gdyby nie była zupełnie przywiązana do sprawy Dony Maryi.

Journal des Debats zawiera dziś artykuł ściągający się do ociągania Hollandyi z ostatecznem oświadczeniem się w sprawie belgiyskiey, w którym przy końcu tak wyrażono: »Jeżeli król hollenderski przekłada *status quo* nad zawarcie ostatecznego traktatu, ma więc zupełną wolność, nie odpowiadać ani zgromadzeniu związkowemu, ani konferencyi. Francya i Anglia udowodniły już jawnie swóy wpływ w tey sprawie, i nie chcą takowey kompromitować nieustannemi układami, które już chyba tylko schlebiać mogą własney miłości kancellaryi; względem wybrzeżów Skaldy, względem granic belgiyskich, jak takowe traktat z 15 listopada ustanowił, dołożyły Anglia i Francya wszelkiego starania; a że Hollandya ciągle pewną jest, że mocarstwa przy tem podwóynem pytaniu ,zgodnemi w życzeniach, zasadach i chęci znaydzie, pozostaje zatem Hadze. tylko jeszcze tego dochodzić, jak też długo zechcą mocarstwa istotnie zostawić Belgiją, większą i bogatszą niżeli ją już uczyniły. (G. P. S.)

SZWAYCARYA.

Zurych 19 Września.

Poseł austryacki przybyły tu dnia 15 t. m. dziś wyjechał znowu do Baden. — Jle się tymczasem dowiadujemy, roztrząsano na wczorayszem posiedzeniu seymowem projekt kommissyi, tyczący się rozłożenia kosztów w sprawie bazylyiskiey; jednakże, pomimo narady od godziny 9 z rana do godziny 3 z południa żwawo odprawianey, nic nie postanowiono. Dnia 16 t. m. o godzinie 8 z rana zgromadziła się wielka rada do Zürychu. — Udzielamy tu tylko projekt instrukcyi, dla posłów przy seymie, jaki przełożyła wielka rada rządowa: »Wielka rada po wysłuchaniu zdaney sprawy seymowi przez honorowe poselstwo względem ważnych układów i postanowień, jakie naywyższa władza związkowa w ciągu ostatnich miesięcy w sprawach naszych przedsięwzięła i po przeyrzeniu przełożonych aktów, pochwała zupełnie tuteysze poselstwo, i dziękuje za wszelką baczność i roztropne jakoteż ściśle zachowanie otrzymanych instrukcyi i pełnomocnitw, i udziela temuż następujące dalsze polecenia: 1) Honorowe poselstwo, oświadczy seymowi podziękowanie tuteyszych stanów, za przedsięwzięte środki do utrzymania wewnętrznego porządku i zabezpieczenia niepodległości oyczyzny. 2) Ma daley dopilnować, aby wszystkie koszta obsadzenia kantonu Bazylei, jako też wynagrodzenie za spalenie Bratteln, przez miasto Bazyleję zapłacone było. 3) Również aby stosowna część kosztów obsadzenia kantonu Szwyc, przez cały tenże kanton uiszczoną została. 4) Dopilnuje tego, aby wszyscy oficerowie, mający udział w najazdach w Bazylei i Szwyc, wykryśleni zostali z kontroll związkowych. 5) Względem Neuenbourga starać się będzie poselstwo, aby ten kanton ciągle tworzył nierozdzielną część Szwaycarskiego związku. 6) Gdy teraźnieyszy czas nie jest dogodnym do przedsięwzięcia całkowitey rewizyi ustawy związkowey, ma zatem poselstwo głosować za częściową rewizyą. 7) Poselstwo honorowe zastósowawszy się do uczynionego naynowszego doświadczenia i ze względu na niektóre defekta w zakładach woyskowych kilku kantonów, starać się będzie poprawić je i uzupełnić, aby przezto na wszelki wypadek przez uzupełnienie takowych silnie w osobistym i materyalnym względzie działać można. — Z resztą ma honorowe poselstwo we wszystkich wydarzeniach nie objętych w tey instrukcyi, lub które nie są wyraźnie przewidziane; według obowiązku i sumienia, w duchu instrukcyi i jego komitentów, doradzać i głosować za upragnionem załatwieniem.«

Do powyższey instrukcyi wniósł wyższy sędzia Füssli następujące odmiany: »Nasze honorowe poselstwo na seymie, otrzymuje polecenie głosowania, iżby miasto Bazylea w przeciągu 3ch tygodni wypłaciło 4 miliony franków szwaycarskich kontrybucyi do kassy związkowey, a jeżeli takowe po upłynieniu oznaczonego terminu nie będą wypłacone, aby należyta liczba woyska do wybrania tey summy wstawioną była do miasta Bazylei. — Z tych pieniędzy zaspokojone bydź mają wydatki poczynione od r. 1830 przy obsadzeniu Bazylei i Szwyc. Na wypadek gdyby który z byłych stanowych członków przy konferencyi sarneńskiey, przysłany został na sejm, ma nasze honorowe poselstwo, przeciwko przyjęciu tegoż naynuroczyściey protestować, i o to nalegać, aby członek przez swóy kanton odwołany został i przez innego zastąpiony był. Poselstwo ma także proponować, aby z grona seymowego wyznaczono kommissyę, któraby wszelkie nadchodzące petycye roztrząsała i swoje o nich dawała zdanie. Jnna zaś kommissya z grona seymowego, ma bez wszelkiey instrukcyi, nowy związek ułożyć, a prace iey mają bydź bezpośrednio ludowi Szwaycarskiemu do przyjęcia lub odrzucenią przełożone. *(G. P. S.)*

Doniesienie.

Podpisany ma honor zawiadomić i zarazem polecić się szanowney Publiczności z wyrobami papierowemi w naynowszym guście i w różnych formach, jako to: torbeczek damskich, pugilaresów safianowych, pudełek na narzędzia Chirurgiczne, Sztambuchów, Koszyczków, Tacek, Pulpitów różnego rodzaju futerałów, sexternów i t. p. tak gotowemi jak równie podług żądania w jak naykrótszym czasie za pomierną cenę z zadowolnieniem uskutecznić się mogącemi, mieszka pod N. 308 przy ulicy Wiślney w domu Wgo Pozowskiego na dole.

St. Minasowicz.